

ДИРЕКТИВИ

ДИРЕКТИВА 2009/14/ЕО НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

от 11 март 2009 година

за изменение на Директива 94/19/ЕО относно схемите за гарантиране на депозити по отношение на гарантирания размер и срока за изплащане

(текст от значение за ЕИП)

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за създаване на Европейската общност, и по-специално член 47, параграф 2 от него,

като взеха предвид предложението на Комисията,

като взеха предвид становището на Европейската централна банка ⁽¹⁾,в съответствие с процедурата, предвидена в член 251 от Договора ⁽²⁾,

като имат предвид, че:

(1) Съветът постигна съгласие на 7 октомври 2008 г., че възстановяването на доверието и доброто функциониране на финансовия сектор имат приоритетно значение. Той пое ангажимент да предприеме всички необходими мерки за защита на депозитите на отделните спестители и приветства намерението на Комисията спешно да направи подходящо предложение за насърчване на конвергенцията на схемите за гарантиране на депозити.

(2) Основен гарантиран размер на депозитите вече е осигурен с Директива 94/19/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ⁽³⁾. Протичащите финансови стресения обаче налагат подобряване на този гарантиран размер.

(3) Настоящият минимален гарантиран размер, предвиден в Директива 94/19/ЕО, е установен на 20 000 EUR с възможност за държавите-членки да определят по-висок гарантиран размер. Това обаче не се оказва подходящо за голям брой депозити в Общността. С цел да се запази

доверието на вложителите и да се постигне по-голяма стабилност на финансовите пазари, минималният гарантиран размер следва да се увеличи на 50 000 EUR. До 31 декември 2010 г. гарантираният размер на съвкупните депозити на всеки вложител следва да бъде установен на 100 000 EUR, освен ако в оценката на въздействието на Комисията, представена на Европейския парламент и на Съвета до 31 декември 2009 г., се стигне до заключението, че подобно увеличение и подобна хармонизация не са подходящи и не са осъществими от финансова гледна точка за всички държави-членки, с цел да се осигури защита на потребителите и стабилност на финансовия пазар в Общността и да се избегне нарушаване на конкуренцията между държавите-членки. В случай че в оценката на въздействието се покаже, че подобно увеличение и подобна хармонизация не са подходящи, Комисията следва да представи подходящи предложения на Европейския парламент и на Съвета.

(4) За всички вложители следва да се прилага един и същи гарантиран размер, независимо от това дали валутата на съответната държава-членка е еврото или не. Държавите-членки извън еврозоната следва да могат да закръгляват получените от превръщането суми, без да се засяга равностойната защита на вложителите.

(5) В доклад, който предстои да бъде представен от Комисията на Европейския парламент и на Съвета, следва да се анализират всички свързани въпроси, като искове за прихващания и насрещни искове, определянето на вноските в схемите, обхвата на продуктите и гарантираните вложители, както и ефективността на презграничното сътрудничество между схемите за гарантиране на депозити, както и връзката между схемите за гарантиране на депозити и алтернативните способности за възстановяване на средствата на вложителите, например механизми за спешни изплащания. За целите на този доклад държавите-членки следва да събират относими данни и да ги предават на Комисията при поискване.

(6) Някои държави-членки са създали схеми за гарантиране на депозити в съответствие с Директива 94/19/ЕО, които гарантират пълния размер на определени видове дългосрочни депозити, като искове за пенсии. При подобни схеми е необходимо да се зачитат правата и очакванията на вложителите.

⁽¹⁾ ОВ С 314, 9.12.2008 г., стр. 1.

⁽²⁾ Становище на Европейския парламент от 18 декември 2008 г. (все още не публикувано в Официален вестник) и решения на Съвета от 26 февруари 2009 г. и от 5 март 2009 г.

⁽³⁾ ОВ L 135, 31.5.1994 г., стр. 5.

- (7) Някои държави-членки са създали или планират да създадат схеми за гарантиране на депозити съгласно Директива 94/19/ЕО, които гарантират пълния размер на определени временно увеличени салда на сметките. До 31 декември 2009 г. Комисията следва да направи оценка дали следва да се поддържа или въведе гарантиране на пълния размер на определени временно увеличени салда на сметките.
- (8) Настоящата директива не следва да засяга нито функционирането на системите за защита на самата кредитна институция, и по-специално за гарантиране на нейната ликвидност и платежоспособност, като по този начин се гарантира защита на вложителите, която е най-малко равностойна на защитата, предоставяна от схема за гарантиране на депозити, нито доброволните системи за компенсиране на вложителите, които не са въведени или официално признати от дадена държава-членка.
- (9) Държавите-членки следва да насърчават схемите за гарантиране на депозити да обмислят възможността за сключване на споразумения или за подобряване на съществуващите споразумения по отношение на съответните им задължения.
- (10) Предвиденият понастоящем срок за изплащане от три месеца, който може да бъде удължен до девет месеца, не е в съответствие с необходимостта да се запази доверието на вложителите и не отговаря на техните нужди. Поради това срокът за изплащане следва да се намали на 20 работни дни. Този срок следва да бъде удължаван само при извънредни обстоятелства и след одобрение от компетентните органи. В срок от две години след влизането в сила на настоящата директива Комисията представя доклад на Европейския парламент и на Съвета за ефективността и сроковете на процедурите по изплащане, като извършва оценка дали би било подходящо срокът за изплащане допълнително да се намали на 10 работни дни.
- (11) Освен това в случаите, в които на изплащането се дава начало с установяване от страна на компетентните органи, предвиденият понастоящем срок за вземане на решение от 21 дни следва да бъде намален на пет работни дни, за да не се възпрепятства бързото изплащане. Компетентните органи обаче следва първо да се уверят, че кредитна институция не е изплатила депозити, които са дължими и изискуеми. Такава оценка следва да подлежи на съдебните или административните процедури в държавите-членки.
- (12) Може да се счита, че депозитите са неналични, ако мерките за ранна намеса или реорганизация са се оказали неуспешни. Това не следва да препятства компетентните органи да полагат допълнителни усилия за реструктуриране в рамките на срока за изплащане.
- (13) Държавите-членки следва да се стремят да осигурят непрекъснатостта на банковото обслужване и достъпа до ликвидност на банките, по-специално при финансови стресения. За тази цел държавите-членки се насърчават да вземат мерки във възможно най-кратък срок, за да осигурят спешно изплащане на подходящи суми в рамките на не повече от три дни след подаването на такова заявление от засегнатия вложител. Тъй като намаляването на настоящия срок за изплащане от три месеца ще има положително въздействие върху доверието на вложителите и върху правилното функциониране на финансовите пазари, държавите-членки и техните схеми за гарантиране на депозити следва да гарантират, че срокът за изплащане е възможно най-кратък.
- (14) Директива 94/19/ЕО предвижда възможността държавите-членки да ограничават гарантирания размер до определен процент. Оказа се, че тази възможност подкопава доверието на вложителите и затова следва да бъде преустановена.
- (15) Мерките, необходими за изпълнение на Директива 94/19/ЕО, следва да се приемат в съответствие с Решение 1999/468/ЕО на Съвета от 28 юни 1999 г. за установяване на условията и реда за упражняване на изпълнителните правомощия, предоставени на Комисията ⁽¹⁾.
- (16) По-специално на Комисията следва да бъдат предоставени правомощия за коригиране на гарантирания размер в зависимост от инфлацията в Европейския съюз на основата на промени в хармонизирания индекс на потребителските цени, публикуван от Комисията. Тъй като тези мерки са от общ характер и са предназначени да изменят несъществени елементи на Директива 94/19/ЕО, те трябва да бъдат приети в съответствие с процедурата по регулиране с контрол, предвидена в член 5а от Решение 1999/468/ЕО.
- (17) Доколкото целите на настоящата директива, а именно хармонизирането на гарантираните размери на депозитите и на сроковете за изплащане, не могат да бъдат постигнати в достатъчна степен от държавите-членки поради множеството различни норми, действащи в правните системи на различните държави-членки, и следователно могат да бъдат по-добре постигнати на общностно равнище, Общността може да приеме мерки в съответствие с принципа на субсидиарност, уреден в член 5 от Договора. В съответствие с принципа на пропорционалност, уреден в същия член, настоящата директива не надхвърля необходимото за постигането на тези цели.
- (18) Следователно Директива 94/19/ЕО следва да бъде съответно изменена.

⁽¹⁾ ОВ L 184, 17.7.1999 г., стр. 23.

(19) В съответствие с точка 34 от Междунституционалното споразумение за по-добро законотворчество⁽¹⁾ държавите-членки се насърчават да изготвят, за себе си и в интерес на Общността, свои собствени таблици, които, доколкото е възможно, да илюстрират съответствието между настоящата директива и мерките за нейното транспониране, и да ги направят обществено достояние,

ПРИЕХА НАСТОЯЩАТА ДИРЕКТИВА:

Член 1

Изменения на Директива 94/19/ЕО

Директива 94/19/ЕО се изменя, както следва:

1. В член 1, точка 3, подточка i) втората алинея се заменя със следното:

„Компетентните органи установяват това колкото е възможно по-скоро и във всеки случай не по-късно от пет работни дни след като са се уверили за първи път, че дадена кредитна институция не е изплатила депозити, които са дължими и изискуеми; или“.

2. Член 4 се изменя, както следва:

а) параграф 5 се заменя със следното:

„5. В случаите, посочени в параграфи 1—4, държавите-членки гарантират, че схемите за гарантиране на депозити взаимно си сътрудничат.“;

б) добавя се следният параграф:

„6. Комисията преразглежда действието на настоящия член най-малко на всеки две години и ако е подходящо, предлага изменения в него.“;

3. Член 7 се изменя, както следва:

а) параграф 1 се заменя със следното:

„1. Държавите-членки осигуряват гарантиран размер на съвкупните депозити на всеки вложител не по-малък от 50 000 EUR, в случай че депозитите са неналични.

1а. До 31 декември 2010 г. държавите-членки осигуряват гарантираният размер на съвкупните депозити на всеки вложител да бъде установен на 100 000 EUR, в случай че депозитите са неналични.

Ако в доклада, посочен в член 12, Комисията стигне до заключението, че подобно увеличение и хармонизация не са подходящи и не са осъществими от финансова гледна точка за всички държави-членки, с цел да се осигури защита на потребителите и финансова стабилност в Общността и да се избегне презграничното деформиране на пазара между държавите-членки, Комисията представя на Европейския парламент и на Съвета предложение за изменение на първа алинея.

1б. Държавите-членки извън еврозоната, които превръщат в своята национална валута сумите, изразени в евро, посочени в параграфи 1 и 1а, гарантират, че сумите в съответните им национални валути, които действително са изплатени на вложителите, са равностойни на сумите, посочени в настоящата директива.“;

б) параграф 3 се заменя със следното:

„3. Параграф 1а не препятства запазването на разпоредби, които преди 1 януари 2008 г. са предлагали, главно по социални съображения, гарантиране на пълния размер на определени видове депозити.“;

в) параграф 4 се заличава;

г) добавя се следният параграф:

„7. Комисията може да коригира сумите, посочени в параграфи 1 и 1а, в съответствие с инфлацията в Европейския съюз на основата на промени в хармонизирания индекс на потребителските цени, публикуван от Комисията.

Тази мярка, предназначена да измени несъществени елементи на настоящата директива, се приема в съответствие с процедурата по регулиране с контрол, посочена в член 7а, параграф 2.“

⁽¹⁾ ОВ С 321, 31.12.2003 г., стр. 1.

4. Въмква се следният член:

„Член 7а

1. Комисията се подпомага от Европейския банков комитет, създаден с Решение 2004/10/ЕО на Комисията (*).

2. При позоваване на настоящия параграф се прилагат член 5а, параграфи 1—4 и член 7 от Решение 1999/468/ЕО на Съвета от 28 юни 1999 г. за установяване на условията и реда за упражняване на изпълнителните правомощия, предоставени на Комисията (**), като се вземат предвид разпоредбите на член 8 от него.

(*) ОВ L 3, 7.1.2004 г., стр. 36.

(**) ОВ L 184, 17.7.1999 г., стр. 23.“

5. В член 9, параграф 1 се заменя със следното:

„1. Държавите-членки гарантират, че кредитните институции предоставят на съществуващите и потенциалните вложители необходимата информация за идентифицирането на схемата за гарантиране на депозити, на която са членове институцията и клоновете ѝ в Общността, или всяка алтернативна договореност, предвидена в член 3, параграф 1, втора алинея или в член 3, параграф 4. Вложителите биват информирани за разпоредбите на схемата за гарантиране на депозити или за всяка приложима алтернативна договореност, включително за сумата и обхвата на покритието, предлагано от схемата за гарантиране на депозити. Когато определен депозит не е гарантиран от схема за гарантиране на депозити в съответствие с член 7, параграф 2, кредитната институция уведомява съответно вложителя. Цялата информация се предоставя по лесен за разбиране начин.

При поискване се предоставя информация относно условията за компенсиране и формалностите, които трябва да бъдат изпълнени за получаване на компенсация.“

6. Член 10 се изменя, както следва:

а) параграф 1 се заменя със следното:

„1. Схемите за гарантиране на депозити трябва да са в състояние да изплащат надлежно проверените искания на вложителите по отношение на неналични депозити в рамките на 20 работни дни от датата, на която компетентните органи извършат установяване, както е посочено в член 1, параграф 3, подточка i), или съдебният орган

постанови решение, както е посочено в член 1, параграф 3, подточка ii). Този срок включва събирането и предоставянето на точни данни относно вложителите и депозитите, които са необходими за проверка на исканията.

При изключителни обстоятелства дадена схема за гарантиране на депозити може да се обърне към компетентните органи за удължаване на срока. Такова удължаване не надвишава 10 работни дни.

До 16 март 2011 г. Комисията предоставя на Европейския парламент и на Съвета доклад за ефективността и сроковете на процедурите за изплащане, като преценява дали би могло да се приложи намаление на 10 работни дни на срока, посочен в първа алинея.

Държавите-членки гарантират, че схемите за гарантиране на депозити провеждат редовни тестове на своите системи и ако е уместно, биват информирани, в случай че компетентните органи открият проблеми в дадена кредитна институция, които има вероятност да предизвикат намесата на схема за гарантиране на депозити.“;

б) параграф 2 се заличава.

7. Член 12 се заменя със следното:

„Член 12

1. До 31 декември 2009 г. Комисията предоставя на Европейския парламент и на Съвета доклад относно:

а) хармонизирането на механизмите за финансиране на схемите за гарантиране на депозити, в които се разглеждат, по-специално, последиците от липсата на хармонизация в случай на презгранична криза по отношение на наличието на изплащане на компенсации по депозитите и по отношение на лоялната конкуренция, както и ползите и разходите, свързани с подобно хармонизиране;

б) уместността и условията за гарантиране на пълния размер на временно увеличените салда на сметките;

в) евентуалните модели за въвеждане на рисково претеглени вноски;

г) ползите и разходите, свързани с възможното въвеждане на схема на Общността за гарантиране на депозити;

- д) въздействието на различията в законодателствата по отношение на прихващанията, при които вземанията на вложителите се прихващат срещу техните задължения, върху ефикасността на системата и възможното деформиране на пазара, като се вземат предвид презграничните ликвидации;
- е) хармонизирането на обхвата на покритието по отношение на продуктите и вложителите, включително специфичните потребности на малките и средните предприятия и на органите на местно управление;
- ж) връзката между схемите за гарантиране на депозити и алтернативните способи за възстановяване на средствата на вложителите, например механизми за спешни изплащания.

При необходимост Комисията представя подходящи предложения за изменение на настоящата директива.

2. Държавите-членки информират Комисията и Европейския банков комитет, ако възнамеряват да променят обхвата или гарантирания размер на депозитите и относно всички трудности, които са срещнали при сътрудничеството с други държави-членки.“

8. Приложение III се заличава.

Член 2

Транспониране

1. До 30 юни 2009 г. държавите-членки въвеждат в сила законовите, подзаконовите и административните разпоредби, необходими, за да се съобразят с настоящата директива.

Чрез дерогация от първа алинея до 31 декември 2010 г. държавите-членки въвеждат в сила законовите, подзаконовите и административните разпоредби, необходими, за да се съобразят с член 1, параграф 3, подточка i), втора алинея, член 7, параграфи 1а и 3 и член 10, параграф 1 от Директива 94/19/ЕО, както е изменена с настоящата директива.

Когато държавите-членки приемат тези разпоредби, в тях се съдържа позоваване на настоящата директива или то се извършва при официалното им публикуване. Условиата и редът на позоваване се определят от държавите-членки.

2. Държавите-членки съобщават на Комисията текста на основните разпоредби от националното законодателство, които те приемат в областта, уредена с настоящата директива.

Член 3

Влизане в сила

Настоящата директива влиза в сила на третия ден след публикуването ѝ в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Член 4

Адресати

Адресати на настоящата директива са държавите-членки.

Съставено в Страсбург на 11 март 2009 година.

За Европейския парламент
Председател
H.-G. PÖTTERING

За Съвета
Председател
A. VONDRA